

IV. ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ И ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИЯ ДОКУМЕНТ И ЕЛЕКТРОННИЯ ПОДПИС 86

1. Осъществяване на електронни съобщения	86
1.1. Разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс	86
1.2. Уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения	87
1.3. Осъществяване на електронни съобщения чрез радиосъоръжения от любителска радиослужба	88
2. Пазарно регулиране	89
2.1. Мониторинг на пазара на електронни съобщения	89
2.2. Определяне, анализ и оценка на съответните пазари на електронни съобщения, съгласно Европейска регулаторна рамка 2002	89
2.3. Международен роуминг	91
2.4. Сътрудничество с Комисия за защита на конкуренцията	92
3. Радиосъоръжения и крайни електронни съобщителни устройства	93
4. Стандартизация	93
5. Взаимно свързване и достъп	94
6. Достъп до пасивна инфраструктура	95
7. Изпълнение на задължения във връзка с глава 15 на ЗЕС	96
8. Електронен подпис	96
9. Контрол на съобщенията	98
9.1. Мониторинг и контрол на радиочестотния спектър за граждански нужди	98
9.2. Инспекционна дейност	102
9.3. Развитие и техническа поддръжка на Националната система за мониторинг на радиочестотния спектър	106
10. Административно-наказателна дейност на КРС	107
11. Анализ на постъпилите в КРС жалби на потребители на електронни съобщителни услуги	107
12. Процесуално представителство	109
13. Международна дейност на КРС	110

IV. ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ И ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИЯ ДОКУМЕНТ И ЕЛЕКТРОННИЯ ПОДПИС

1. Осъществяване на електронни съобщения

Във връзка със Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения (обн.ДВ, бр. 105, в сила на 29.12.2011 г.), през 2012 г. всички разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс бяха приведени в съответствие.

1.1. Разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс

Таблица 11

Разрешения по Закона за електронните съобщения							
Електронна съобщителна мрежа	Изменения/Допълнения /	Прехвърляния (брой)	Издадени разрешения (брой)	Прекратени/Отгнети (брой)	Изтекъл срок (брой)	Действащи разрешения към 31.12.2011 г. (брой)	Действащи разрешения към 31.12.2012 г. (брой)
Електронни съобщителни мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване:							
радиоразпръскване на телевизионни сигнали с национално и местно покритие	200	1	3	-	120	118	
радиоразпръскване на радиосигнали с национално и местно покритие	380	20	13	1	304	310	
Електронни съобщителни мрежи за наземно аналогово и цифрово радиоразпръскване на радиосигнали в обхвата на къси вълни за зони на обслужване извън територията на Република България	-	1	-	-	-	1	
Електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване	9	-	-	-	4	4	
Електронни съобщителни мрежи от подвижна радиослужба за персонално повикване	2	-	-	-	2	2	
Електронни съобщителни мрежи от подвижна радиослужба - TRUNK	3	-	-	-	3	3	
Електронни съобщителни мрежи от подвижна радиослужба - PMR	644*	46*	72	11	645	608	
Електронни съобщителни мрежи от въздушна подвижна радиослужба	13	2	1	-	13	14	
Електронни съобщителни мрежи от подвижна радиослужба - TETRA	3	-	-	-	3	3	
Мобилна наземна мрежа - в радиочестотни обхвати 900 MHz и/или 1800 MHz	6	-	-	-	6	6	
Мобилна наземна мрежа - UMTS в радиочестотен обхват 2 GHz	4	-	-	-	3	3	

Разрешения по Закона за електронните съобщения							
Електронна съобщителна мрежа	Изменения/Допълнения	Прехвърляния (брой)	Издадени разрешения (брой)	Прекратени/Отнети (брой)	Изтекъл срок (брой)	Действащи разрешения към 31.12.2011 г. (брой)	Действащи разрешения към 31.12.2012 г. (брой)
Мобилна наземна мрежа - PAMR	1	-	-	-	-	1	1
Радиослужбите въздушна подвижна, радиолокация и радионавигация за управление на въздушното движение и осигуряване на аеронавигационно обслужване на полетите в гражданското въздушно пространство	1	-	-	-	-	1	1
Предоставяне на позиции на геостационарни орбити, определени за Република България с международни споразумения	3	-	-	-	-	2	2
Електронни съобщителни мрежи от неподвижна спътникова радиослужба	12	1	2	-	-	16	15
Електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба от вида „точка към точка”	164**	0	7	-	-	111	104
Електронни съобщителни мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA)	4	-	-	1	-	6	5
Електронни съобщителни мрежи за неподвижен безжичен достъп (FWA)	-	-	-	-	-	1	1
Електронни съобщителни мрежи за предоставяне на фиксирана гласова телефонна услуга	62	2	2	0	-	34	34
Електронни съобщителни мрежи за предоставяне на услугата „достъп до гласова телефонна услуга чрез услугата избор на оператор”	11	1	2	0	-	9	8
Електронна съобщителна мрежа за пренос на данни - номера	4	0	0	0	-	3	3
Електронна съобщителна мрежа от неподвижна радиослужба от вида „точка към много точки” - номера	1	0	0	0	-	1	1
Обществена телефонна услуга и всички услуги, включени в стандарта GSM и/или UMTS	6	0	0	0	-	3	3
ОБЩО:							
Временни разрешения	-	12	-	-	-	-	-

* Общият брой на предоставените радиочестоти е 214;

** Изменения и допълнения в техническите данни на общо 2788 радиорелейни участъка, включително предоставен радиочестотен спектър за нови 2076 участъка.

1.2. Уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения

Обществените електронни съобщения, подлежащи на уведомителен режим, са

посочени в *Списък на мрежите и услугите, чрез които се осъществяват обществени електронни съобщения при спазване на общи изисквания*. През 2012 г. КРС прие нов Списък на мрежите и услугите, чрез които се осъществяват обществени електронни съобщения при спазване на общи изисквания. В него е отразено съществуващото положение на пазарите на обществени електронни съобщителни мрежи и услуги. Извърши се и актуализация на публичния регистър на предприятията, уведомили Комисията за намеренията си да осъществяват обществени електронни съобщения в съответствие с новия списък.

Таблица 12

Публичен регистър на предприятията, уведомили Комисията за намеренията си да осъществяват обществени електронни съобщения (регистър по чл. 33, ал. 1, т. 1 от ЗЕС)			
Вид дейност	към 31.12.2011 г. (брой)	2012 г. (брой)	Общ брой
Разгледани уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения	1380	210	1590
Разгледани уведомления за прекратяване осъществяването на обществени електронни съобщения	591	107	698
Издадени удостоверения за вписване в регистъра	157	49	206
Предприятия, вписани в регистъра	1650	111	1761
Предприятия, заличени от регистъра	491	113	604

1.3. Осъществяване на електронни съобщения чрез радиосъоръжения от любителска радиослужба

Таблица 13

Разрешителни, свидетелства и лицензи			
Вид документ	към 31.12.2011 г. (брой)	2012 г. (брой)	Общ брой
Разрешителни за радиолобителска правоспособност	2310	209	2519
НАREC свидетелства	224	15	239
CEPT лицензи	348	23	371
ОБЩО:	2882	247	3129

Таблица 14

Изпити за радиолобителска правоспособност			
Изпити/ Изпитани лица	към 31.12.2011 г. (брой)	2012 г. (брой)	Общ брой
Изпити	68	7	75
Изпитани лица	1869	201	2070

През 2012 г. бяха определени 249 лични и 232 временни опознавателни знаци на лица с радиолобителска правоспособност. Също така бяха проведени изпити за придобиване на правоспособност на радиолобителите в градовете София, Казанлък, Пловдив и Русе.

2. Пазарно регулиране

Основната цел в дейността на КРС е осигуряването на условия за развитие на ефективна конкуренция на пазарите на електронни съобщения, позволяваща информиран избор на потребителите и задоволяване на нуждите им от разнообразни, качествени, модерни и достъпни електронни съобщителни услуги. В тази връзка, събирането на информация за дейността на предприятията, анализът на конкурентната среда на пазарите на електронни съобщения, както и регулаторните мерки, предприемани с цел осигуряване на конкурентна среда, са сред основните приоритети в работата на Комисията.

2.1. Мониторинг на пазара на електронни съобщения

В съответствие с чл. 40 от ЗЕС, както и чл. 15 от Методиката за условията и реда за определяне, анализ и оценка на съответните пазари¹ (Методиката), мониторингът на българския пазар на електронни съобщения се осъществява от КРС чрез наблюдението на набор от параметри, за които се събират данни от близо 1300 предприятия чрез специално създадени за целта въпросници, съобразени с предоставяните от тях обществени електронни съобщителни услуги. Наборът от параметри обхваща информацията, необходима на Комисията, за:

- определяне, анализ и оценка на съответните пазари на електронни съобщения, съгласно Европейска регулаторна рамка 2002;
- изготвяне на обобщен годишен анализ за състоянието и развитието на пазара на електронни съобщения в България за предходната година, част от Годишния доклад на регулатора;
- предоставяне на информация на ЕК във връзка с изготвянето на годишните доклади за напредъка на единния европейски пазар на електронни съобщения за постигане на целите, заложи в приетия през май 2010 г. Цифров ред за Европа (Digital Agenda Scoreboard);
- предоставяне на информация на международни институции и организации, на които, по силата на международни споразумения, КРС е член: ITU, ОЕПЕС (BEREC), Групата на независимите регулатори (IRG) и др.

2.2. Определяне, анализ и оценка на съответните пазари на електронни съобщения, съгласно Европейска регулаторна рамка 2002

През 2012 г. приключи работата по определяне, анализ и оценка на следните пазари:

✓ пазар на линии под наем на дребно, пазар на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и пазар на магистрални сегменти на линии под наем на едро в Република България, приет с окончателно решение на КРС № 1954 от 27.09.2012 г. С Решението Комисията определи подпазара на терминиращи сегменти на линии под наем на едро със скорости до и включително 8 Mbit/s като пазар, подлежащ на ex ante регулиране. Въз основа на анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция, регулаторът определи „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД за предприятие със значително въздействие върху съответния подпазар и му наложи конкретни специфични задължения: задължение за достъп до необходими мрежови елементи и съоръжения с оглед ползване на услугата „терминиращи сегменти на линии под наем на едро със скорости до и включително 8 Mbit/s; задължение за равнопоставеност, задължение за прозрачност и ценови ограничения.

¹ Методиката е приета с Решение № 2076 от 23.10.2012 г. и е обнародвана в ДВ бр.89 от 13 Ноември 2012 г.

С наложените регулаторни мерки се създадоха условия за стимулиране навлизането на свързания пазар на дребно на линии под наем, при равни конкурентни условия за участниците на пазара.

✓ пазар на едро на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи - втори кръг, приет с окончателно решение на КРС № 1362 от 31.05.2012 г. Решението потвърди заключенията от първия кръг на анализа на съответния пазар, а именно, че така определеният пазар подлежи на *ex ante* регулиране. „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД, „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД и „МОБИЛТЕЛ” ЕАД бяха определени за предприятия със значително въздействие върху съответния пазар, като им бяха наложени специфични задължения за: достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения; прозрачност; равнопоставеност и ценови ограничения.

✓ пазар на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи – втори кръг, приет с окончателно решение на КРС № 1361 от 31.05.2012 г. Решението потвърди заключенията от първия кръг на анализа на съответния пазар, а именно, че така определеният пазар подлежи на *ex ante* регулиране. „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД беше определено за предприятие със значително въздействие върху пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи. „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД, заедно с още 19 предприятия², бяха определени за предприятия със значително въздействие върху пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, като им бяха наложени специфични задължения за: достъп до и ползване на необходими мрежови елементи и/или съоръжения; прозрачност; равнопоставеност и ценови ограничения.

Наложените специфични задължения на пазарите на едро на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи - втори кръг и на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи редуцираха цените на едро. Както вече беше посочено, в съответствие с приетия от Комисията график за поетапно намаление, считано от 01.07.2012 г., цените за терминиране на повиквания в индивидуални мобилни мрежи бяха намалени средно с 57,6%. Цените за терминиране в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи бележат спад спрямо 2011 г. съответно с над 7% за локален сегмент и с близо 22% за национален сегмент. Следва да се отбележи, че с Решение № 1361 от 31.05.2012 г. единичният сегмент се обединява с локалния и се прилагат цените за локален сегмент.

През 2012 г. КРС стартира и процедурата по втори кръг анализи на пазарите на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение и обществено достъпни телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение, като с Решение № 2171 от 03.12.2012 г. Комисията откри обществено обсъждане на проекта на решение.

През изтеклата година приключи изпълнението на договора по обществената поръчка с предмет определяне на формата и методологията за въвеждане на разделно счетоводство и разработване на модели отдолу нагоре (Bottom-Up)⁴ за определяне на дългосрочните допълнителни разходи (LRIC) за фиксирани мрежи и за мобилни мрежи, открита през 2011 г.

С оглед спазване на принципите на прозрачност и предвидимост, с Решение № 227 от 16.02.2012 г. КРС откри процедура по обществени консултации на общите принципи, прилагани за определяне на разходите на ефективен оператор, правилата за дизайн на мрежата, представена бе структурата на разходните модели, както и принципите за

² http://www.crc.bg/files/_bg/M2i3_BG_Final_Decision_31_05_2012.pdf - Решение № 1361 от 31.05.2012 г.

разпределение на разходите във връзка с наложените задължения за въвеждане разделно счетоводство.

С решение № 1882 от 23.08.2012 г., след проведена процедура на обществено обсъждане КРС прие окончателно решение, с което определи формата и методологията за въвеждане на разделно счетоводство.

През октомври 2012 г. се поставиха на обществено обсъждане и резултатите от разработените модели за фиксирана и за мобилна мрежи за определяне на разходите на ефективен оператор. С Решение № 2225/19.12.2012 г. Комисията прие проекти на решения за определяне на разходоориентирани цени за терминиране в индивидуални мобилни мрежи и за генериране/терминиране от/в определено местоположение на обществени телефонни мрежи, които подлежат на нотифициране през 2013 г.

2.3. Международен роуминг

В изпълнение на Регламент (ЕС) № 531/2012³ относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза (Регламента), считано от 1 юли 2012 г. българските мобилни предприятия предлагат на своите абонати Евротарифа за гласови услуги, Евро-SMS тарифа и Евротарифа за данни в съответствие с новите ценови ограничения. Тези тарифи не са свързани с абонамент или други периодични или фиксирани такси и могат да се комбинират с всяка тарифа на дребно. Българските предприятия предоставят на своите потребители в роуминг информация относно тарифите на регулираните гласови услуги, SMS съобщения и пренос на данни в съответствие с изискванията на Регламента. С оглед защита на потребителите от прекомерно високи сметки, с Регламент 544/2009 е въведена горна парична граница за роуминг на данни в рамките на ЕС, която не надхвърля левовата равностойност на сумата от 50 евро (без ДДС). От влизането в сила на новия Регламент, лимитът се прилага и за услугите за роуминг на данни, използвани от пътуващи извън ЕС роуминг клиенти, при условие, че операторът има възможност да наблюдава потреблението на своите клиенти в реално време. В противен случай клиентът трябва да бъде незабавно уведомен относно невъзможността да бъде следено неговото потребление в реално време и съответно да се гарантира спазването на определения лимит.

Цените за международен роуминг на българските предприятия, предоставящи мобилни услуги, в рамките на ЕС от 01.07.2012 г. са следните:

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:172:0010:0035:BG:PDF>

Евротарифа*	Предприятие		
	„МОБИЛТЕЛ” ЕАД	„КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД	БТК
Евротарифа	///	///	///
Изходящо повикване (лв./мин., с ДДС)	0,68	0,68	0.673
Прието повикване (лв./мин., с ДДС)	0,187	0,187	0.186
Евро-SMS тарифа	///	///	///
SMS съобщение**	0,211	0,204	0.209
Мобилен интернет (1МВ)	1,642	1,642	1.626

*Начин на таксуване: Входящите разговори се тарифират на секунда, а първоначалният интервал на таксуване за изходящите е 30 секунди, след което отчитането е на всяка секунда. Интервалът за таксуване на интернет е 1КВ.

** Терминирането на SMS не се таксува.

Източник: Официалните страници на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД, „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД и „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД в интернет.

„МОБИЛТЕЛ” ЕАД предлага, наред с Евротарифата, и специални роуминг тарифи „M-Tel WORLD TRAVELLER и „M-Tel 3 FOR FREE PREMIUM”, включващи гласови повиквания, SMS съобщения и данни, чиито цени и начин на тарифиране са различни от цитираните в Таблица 11. Освен Евротарифи и специални тарифи, трите мобилни предприятия в България предлагат на своите абонати и пакети за гласови услуги, SMS съобщения и данни, които могат да се активират с всички роуминг тарифни планове и са валидни един месец от момента на активация на пакета.

Всеки мобилен оператор е задължен чрез съобщение да предоставя на потребителите автоматично, без неоснователно забавяне и безплатно, при влизането на потребителя в държава членка, различна от тази, в която е неговата местна мрежа, основна персонализирана информация за цените за роуминг на дребно (с включен ДДС), които се прилагат за осъществяването и приемането от този клиент на повиквания, за изпращането на SMS съобщения и за трафик на данни в посетената държава членка. Тези изисквания към мобилните оператори се прилагат и по отношение на гласовите и SMS услугите при роуминг, както и за услугите за роуминг на данни, използвани от пътуващи извън Съюза роуминг клиенти.

В съответствие с разпоредбите на Регламента, КРС изготвя и редовно представя на ЕК доклади за спазване на изискванията за цените за международен роуминг.

2.4. Сътрудничество с Комисия за защита на конкуренцията

Въз основа на приетите през 2008 г. Правила за взаимодействие и координация, които имат за цел да създадат условия за ефективно взаимодействие и координация между двете институции при осъществяване на законово определените им правомощия и прилагането на националното и европейското право в областта на електронните съобщения и конкуренцията, Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) и КРС продължиха своето активно сътрудничество.

През 2012 г. регулаторът съдействаше на КЗК при проучвания по редица преписки, свързани с евентуални нарушения на Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК), както и оценки на концентрации на стопанска дейност, в която участват предприятия, предлагащи електронни съобщителни услуги.

От страна на КЗК бяха предоставени становища по разработените от КРС проекти на пазарни анализи.

3. Радиосъоръжения и крайни електронни съобщителни устройства

В съответствие с чл. 269 от ЗЕС и във връзка с прилагането на чл. 6, параграф 4 от Директива 1999/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно радиосъоръженията и крайните далекосъобщителни устройства и взаимното признаване на тяхното съответствие, през изминалата година в КРС са получени по електронната поща, съхранени и разгледани в срок 779 уведомления за пускане на пазара на радиосъоръжения чрез европейския портал OSN (One Stop Notification) за електронни услуги към Главна дирекция „Предприятия и индустрия“ към Европейската комисия. След направен анализ на получените уведомления относно възможността за използване на радиочестотните ленти от съответните радиосъоръжения с посочените в тях технически параметри и приложени стандарти, са изпратени 125 писма. С тях Комисията уведомява за невъзможността дадено устройство да се пуска в действие на територията на Република България или за възможността някои устройства да бъдат пускани в действие при спазване на условията и съответните технически параметри, определени в българските подзаконови актове.

За осъществяване на съвместната дейност с Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) по надзора на пуснатите на пазара крайни електронни съобщителни устройства и радиосъоръжения, през изминалата година в КРС е изготвен и предоставен за съгласуване в ДАМТН проект на Правилник за прилагане на чл. 311, ал. 3 от Закона за електронните съобщения.

4. Стандартизация

КРС успешно изпълнява функциите на Национална организация по стандартизация пред Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI), като организира общественото допитване по проекти на ETSI стандарти.

През 2012 година Комисията участва в процедурите на ETSI, както следва:

Таблица 16

2012 година	Брой обработени документи	Брой процедури
PE – Обществено допитване	18	13
Vote (TAP) – Гласуване	16	9
OAP – Едностепенна процедура	39	22
MV – Членско гласуване	22	11
PUB – Седмично получавани документи	2501	

Периодично в базата данни на ETSI се обновява информацията за публикуваните от Българския институт за стандартизация (БИС) национални стандарти, с които са въведени съответните ETSI стандарти. През изминалата година 73 ETSI стандарта са въведени с признаване като български стандарт и един ETSI EG е въведен с идентичен превод на български език като стандартизационен документ. Всички преводи на заглавия на проекти на хармонизирани стандарти са подготвени и съгласувани по кореспондентски път в техническите комитети (ТК) на БИС.

Текущо се поддържат и актуализират на страницата на КРС документите на ETSI за общественото допитване и гласуване.

Представители на Комисията взеха участие в 60-ата Генерална асамблея на ETSI.

И през миналата година КРС участва активно в работата на четири ТК (ТК 47, ТК 57, ТК 75, ТК 80) по стандартизация на БИС, имащи отношение към електронните съобщения, като бяха представени презентации в два семинара на БИС по проект „Усъвършенстване на системата на стандартизация в България“ към Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“.

5. Взаимно свързване и достъп

През миналата година дейността на Комисията по отношение на взаимното свързване беше насочена в следните направления:

I. Решаване на спорове между предприятията

През 2012 г. се наблюдава значително по-голям брой на възникналите между предприятията спорове, за решаване на които е поискана намесата на КРС. В сравнение с разгледаните два спора през предходната година, сега постъпилите в Комисията искания за оказване на съдействие, постигане на съгласие и даване на задължителни указания са девет. Своевременно в съответствие с разпоредбите на чл. 55 и чл. 56 от ЗЕС, КРС определи специализирани комисии, които да изяснят причините, поради които са направени исканията, да проучат становищата на заинтересованите страни, както и всички приложени към тях доказателства. Анализ на представените в КРС материали по споровете показва, че те са повдигнати от част от алтернативните предприятия срещу трите най-големи оператора – „МОБИЛТЕЛ“ ЕАД (МОБИЛТЕЛ), „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ“ ЕАД (КБМ), и „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ“ АД (БТК), като основните спорни въпроси са свързани с:

- ✓ неизпълнение от страна на МОБИЛТЕЛ, КБМ и БТК на наложените от КРС, с Решение № 320/24.03.2011 г., Решение № 1361/31.05.2012 г. и Решение № 1362/31.05.2012, специфични задължения за терминиране на международен трафик при ценовите условия, посочени в решенията;

- ✓ забавяне от страна на БТК на процеса по подписване на договор за взаимно свързване между електронните съобщителни мрежи на БТК и „НЕТУЪРКС БЪЛГАРИЯ“ ЕООД;

- ✓ отказ от страна на МОБИЛТЕЛ и БТК за увеличаване на капацитета на взаимното свързване с мрежата на „НЕТ-КЪНЕКТ ИНТЕРНЕТ“ ЕООД;

- ✓ не предоставяне от страна на КБМ на ефективни услуги по взаимно свързване между мобилната мрежа на КБМ и фиксирана мрежа от „НЕТ-КЪНЕКТ ИНТЕРНЕТ“ ЕООД.

До края на 2012 г. приключиха процедурите по три от повдигнатите спорове, като: „ИЗТОЧНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ“ АД се отказа от искането си по чл. 55 от ЗЕС за оказване на съдействие и постигане на съгласие и откри пред Комисията нова процедура за даване на задължителни указания; БТК и „НЕТУЪРКС БЪЛГАРИЯ“ ЕООД подписаха договор за взаимно свързване; КРС с Решение № 1538 от 28.06.2012 г.⁴ даде задължителни указания на МОБИЛТЕЛ за подписване на допълнително споразумение към договора за взаимно свързване с „НЕТ-КЪНЕКТ ИНТЕРНЕТ“ ЕООД за терминиране на международен трафик при ценови условия, съгласно Решение № 320/24.03.2011 г.

През 2013 г. ще продължи работата на специализираните комисии по останалите спорове.

⁴ <http://crc.bg/decisions.php?id=1016&lang=bg>

II. Анализ и оценка на предприетите от предприятията действия по изпълнение на наложените с Решения № 1361 и 1362 специфични задължения

С Решения № 1361/31.05.2012 г. и № 1362/31.05.2012 г КРС определи пазарите на генериране и терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи като съответни пазари, подлежащи на ех ante регулиране, определи предприятията със значително въздействие на пазарите и наложи специфични задължения на предприятията, определени като такива със значително въздействие върху пазара.

Съгласно решенията, КРС задължи посочените по-горе предприятия да предприемат необходимите действия по изменение на сключените договори за взаимно свързване, с оглед включването на условия съобразно наложените специфични задължения и ценови ограничения. В тази връзка през 2012 г. се извършваше текущ анализ на постъпващите допълнителни споразумения към договорите за взаимно свързване, за да се проследи изпълнението на наложените специфични задължения.

С Решение № 1361/31.05.2012 г. Комисията продължи действието на наложеното на БТК задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за взаимно свързване (ТПВС/типово предложение). През ноември компанията внесе проект на типово предложение. След извършен преглед и анализ на ТПВС се установи, че в проекта са отразени наложените ценовите ограничения, но не е изпълнено изискването на раздел X, т. 4.2 от посоченото решение. Изготвянето на позиция на КРС по внесения от БТК проект на ТПВС ще продължи и през 2013 година.

Също така, с Решение № 1361/31.05.2012 г. КРС задължи предприятията, определени като такива със значително въздействие върху пазара, да представят на Комисията информация за възможностите и необходимите промени в мрежата им с оглед осигуряване на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP), както и да определят свои представители за участие в създадена от КРС консултативна структура по въпросите на IP взаимното свързване. В тази връзка, до края на 2012 г. Комисията изготви проект на документ, уреждащ функциите, задачите, състава и реда за осъществяване на дейността на консултативната структура. Работата по въвеждане на взаимно свързване, базирано на Интернет протокол (IP), ще продължи и през 2013 г.

6. Достъп до пасивна инфраструктура

През 2012 година продължи работата по одобряване на внесения от БТК проект на Типово предложение за достъп до пасивна инфраструктура (типово предложение), като КРС изготви проект на задължителни указания за изменение на типовото предложение и с Решение № 376/1.03.2012 г. откри процедура на обществени консултации по реда на чл. 167, ал. 7, във връзка с чл. 37 от ЗЕС.

С решение № 1603/12.07.2012 г. Комисията одобри внесения от БТК проект на типово предложение със задължителни указания за неговото изменение. Посоченото решение се обжалва от БТК пред Върховния административен съд (ВАС), като компанията поиска от съда да спре придаденото му предварителното изпълнение. С определение на тричленен състав ВАС е отхвърлено на първа инстанция искането за спиране на предварителното изпълнение на Решение № 1603/12.07.2012 г. КРС извърши проверка, която установи, че компанията не изпълнява посоченото решение. В тази връзка Комисията пристъпи към изпълнително производство срещу БТК по реда на Административно-процесуалния кодекс, като изпрати покана за доброволно изпълнение.

7. Изпълнение на задължения във връзка с глава 15 на ЗЕС

С последните изменения и допълнения на ЗЕС в Глава петнадесет „Сигурност и цялост на електронните съобщителни мрежи и услуги, конфиденциалност на съобщенията и защита на данните на потребителите” бяха въведени нови изисквания, които отразяват разпоредбата на чл. 13а на Директива 2002/21/ЕО относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги.

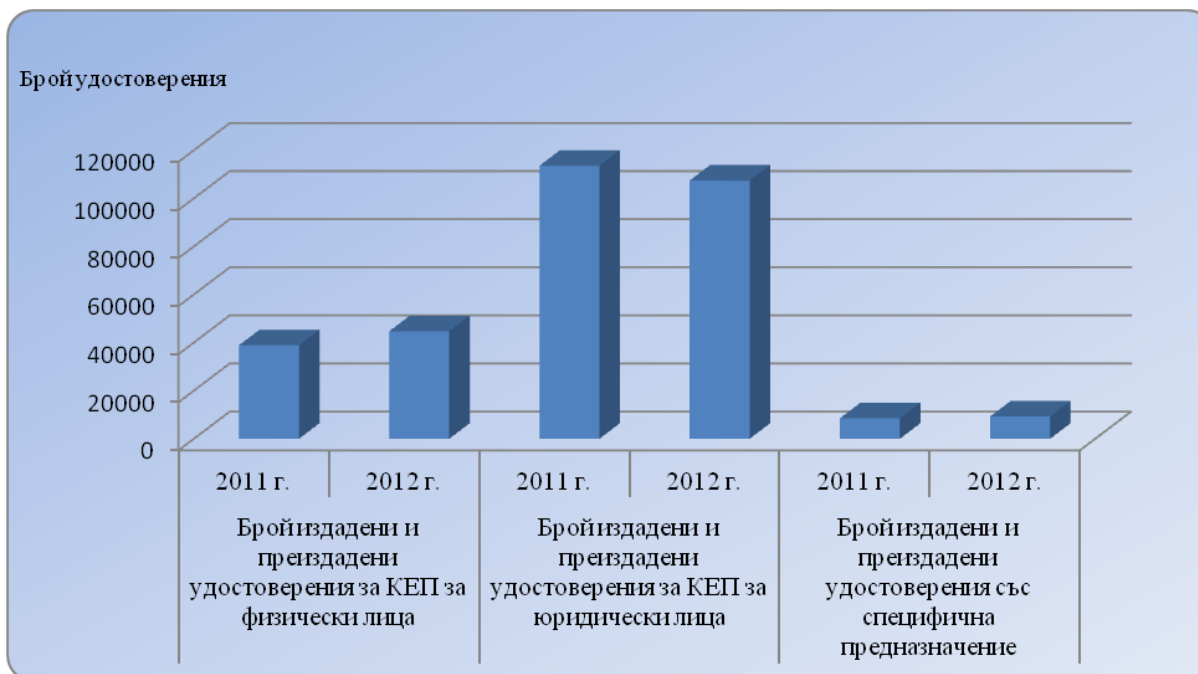
Съгласно чл. 243б, ал. 1 от ЗЕС, предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, уведомяват незабавно Комисията за всеки пробив в сигурността или нарушаване на целостта, които са оказали значително въздействие върху функционирането на мрежите или услугите. В тази връзка, в Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения (Общи изисквания) КРС определи критериите за оценката на въздействието, минималната информация, която следва да се предоставя от предприятията, както и формата на уведомяване, в случай на пробив в сигурността или нарушаване на целостта мрежите или услугите.

През 2012 година в КРС е постъпило едно уведомление за възникнал технически проблем, отговарящ на условията за докладване на инциденти в съответствие с критериите, заложи от Комисията в Общите изисквания. В тази връзка и в изпълнение на задължението си по чл. 243б, ал. 5, КРС изготви и изпрати до Европейската комисия и до Европейската агенция за мрежова и информационна сигурност годишния доклад за получените уведомления.

8. Електронен подпис

През 2012 г. употребата на квалифициран електронен подпис (КЕП) се налага все повече като тенденция. Разширява се приложението му както за гражданите, така и за юридическите лица: при електронното банкиране, продажба и поддръжка на софтуер, електронната търговия, електронната кореспонденция, подаването на различни документи в институциите (НАП, Агенция по вписванията, НСИ, НОИ, Инспекция по труда и т.н.). С негова помощ се участва по електронен път в различни обществени поръчки, получават се справки за социално-осигурителния статус, изпращат се официални писма до държавната администрация. Нарастващата ролята на КЕП през годината е и в резултат на инвестициите на държавата в изграждането на електронно правителство, с помощта на което се очаква да се намали административната тежест на бизнеса и гражданите. Преимуществото, което притежателите на електронен подпис имат при използване на различни електронни услуги се изразява в предлагането им на занижени цени, в сравнение с традиционните. Всичко това благоприятства развитието на удостоверителните услуги, което се потвърждава и от факта, че приходите от дейността на петте регистрирани доставчици на удостоверителни услуги (ДУУ) са нарастнали с 19% в сравнение с 2011 г. Също така се наблюдава и по-голям брой на издадените и преиздадените удостоверения за КЕП на физически лица.

Сравнителна графика на броя на издадените и преиздадени удостоверения за КЕП:

Фиг. 61

За да покрият изискванията на пазара за информационна сигурност, ДДУ разработват и предлагат голям набор от други удостоверителни услуги и продукти за информационна и криптографска сигурност, като предоставяне на услуги по посредничество при изпращане и получаване на електронна поща и удостоверяването им, предоставяне на независима, автономна заверка на дата и час на създаване и подписване на електронни документи и трансакции, софтуер за електронно подписване, криптиране и сигурно съхранение на електронни документи и др.

За да гарантира максимална сигурност и надеждност на предоставяните удостоверителни услуги, както и с оглед на правомощията на КРС, произтичащи от Закона за електронния документ и електронния подпис (ЗЕДЕП), през 2012 г. Комисията продължава да **осъществява контрол и мониторинг** върху дейността на ДУУ. В тази връзка е извършена проверка на дейността на „СПЕКТЪР“ АД. Проверката е за спазването на мерки за гарантиране на сигурност и обезпечаване на непрекъснатост на дейността на доставчика. В края на 2012 г. КРС започва проверка на дейността на „СЕР БЪЛГАРИЯ“ АД за спазване изискванията на ЗЕДЕП и приложимите подзаконовни нормативни актове от ДУУ.

КРС, съгласно ЗЕДЕП, в съответствие с Европейското законодателство, създава, поддържа и публикува **Доверителен списък (ДС)** на ДУУ, установени/акредитирани на територията на Република България (РБ), издаващи удостоверения за КЕП, с включена информация дали подписът е създаден с помощта на устройство за сигурно създаване на подписа. ДС на РБ е част от информацията, която се поддържа от КРС в Регистъра на доставчиците, съобразно изискванията на ЗЕДЕП. Тази информация е предназначена да улеснява валидирането на всички КЕП-и, поддържани от изброените в списъка ДУУ. В началото на 2012 г. българският ДС е нотифициран, с което той официално се присъединява към централизирания списък на Европейската комисия, съставен от националните доверителни списъци на държавите членки на Европейския съюз. Това допринася за засилване на доверието към КЕП-и, издадени от различните държави членки,

тяхното по-широко приложение и по-голяма обществена популярност в единния европейски пазар.

9. Контрол на съобщенията

И през 2012 г. водещи принципи при осъществяване на своите правомощия в частта „контрол на електронните съобщения” на КРС бяха принципите на законност, равнопоставеност, прозрачност и защита на крайните потребители в Република България. В изпълнение на своите контролни функции, Комисията отдели особено внимание на прилагане на нормативните актове в областта на електронните съобщения и съблюдаване на изискванията на ЗЕС, както и осигуряване на подходящи условия за работа на предприятията.

Контролните функции на КРС се извършват от основното звено в София и от пет териториални звена в градовете Пловдив, Бургас, Варна, Велико Търново и Враца.

9.1. Мониторинг и контрол на радиочестотния спектър за граждански нужди

Постоянният мониторинг и контрол на радиочестотния спектър са неизменна част от ефективното управление на радиочестотния спектър. С него се осигуряват данни за целите на управлението на спектъра и се гарантира нормалната работа на изградените радиомрежи без наличие на вредни смущения, като се осъществява своевременно локализиране и елиминиране на източници на радиосмущения и незаконните радиоизлъчващи средства. Радиочестотният спектър е ограничен природен ресурс, чрез който се предоставят голям брой безжични електронни съобщителни услуги. Наличието на свободен радиочестотен спектър става все по-критично за навлизането и използването на новите технологии, както и за развитието на конкуренцията.

Политиката за усъвършенстване на електронните съобщения налага предоставянето на възможност за по-голяма гъвкавост при ползването на радиочестотния спектър, осигуряване на предприятията, осъществяващи електронни съобщения, с възможно най-много свободен радиочестотен спектър и най-малко рестриктивни технически условия. За реализирането на тези цели и предвид нарастващия брой на потребителите на услуги, предоставяни чрез ползване на радиочестотен спектър, е необходимо ефективно управление на този ограничен природен ресурс.

За осигуряване на равнопоставеност на законните ползватели на спектъра и гарантиране на определено качество на предоставяните електронни съобщителни услуги на крайните потребители, и през 2012 г. КРС, чрез дейностите по мониторинг и контрол на РЧС чрез изградената Национална система за мониторинг на РЧС, продължи да издига ролята на контролните си функции. Във връзка с изпълнение на План 2012 за прехода към цифрово телевизионно разпръскване, през годината особено внимание бе отделено на мониторинга в обхватите за телевизионно разпръскване с цел създаване на условия за безпроблемно осъществяване на прехода и успешно стартиране на процеса на цифровизация.

През 2012 г. основни дейности в областта на мониторинг и контрол на РЧС бяха:

- мониторинг за **оценка на действителната заетост** на радиочестотния спектър и оценяване на свободния капацитет за присвояване на нови честоти – във връзка с стартирания преход към цифрово телевизионното разпръскване са изследвани 271 телевизионни канала в 22 населени места на територията на цялата страна;
- мониторинг и контрол за **съответствие на изградените предавателни станции** за аналогово наземно радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали с одобрените технически характеристики – във връзка с проверка на съответствието на изградените предавателни станции са проведени 243 измервания на основните им технически

параметри, превантивният контрол заема все по-голяма роля за създаване на условия за нормална работа на законните ползватели на спектъра и гарантиране на определено качество на предоставяните услуги на крайните потребители, както и за предотвратяване възникването на смущаващи и незаконни излъчвания; през годината продължи предоставянето по електронен път на предприятията на резултати от провеждания планов мониторинг и измервания (предоставени са данни от извършени 14 480 измервания на основни технически параметри); и през 2012 г. се запази тенденцията на поддържане в норми на параметрите на излъчваните радио- и телевизионни сигнали и намаляване на генерираните странични и интермодуляционни излъчвания, включително и в обхвата на въздушна радиослужба, в резултат на осъществявания превантивен мониторинг на радиочестотния спектър; за констатираните отклонения на техническите параметри са дадени предписания на предприятията със срок до 1 месец за отстраняването им, след което са предприети необходимите административно-наказателни мерки, съгласно ЗЕС;

- контрол за **спазване на правилата при използването на радиочестотите и радиочестотните ленти** за граждански нужди; изпълнение на политиката за управление на радиочестотния спектър и условията на издадените разрешения – чрез стационарните (обслужваеми и необслужваеми) станции за радиомониторинг от Националната система за мониторинг на РЧС се осъществява ежедневен планов мониторинг в честотен обхват 20÷3000 MHz; периодичен контрол и мониторинг се осъществява чрез мобилни станции за радиомониторинг на територията на цялата страна;

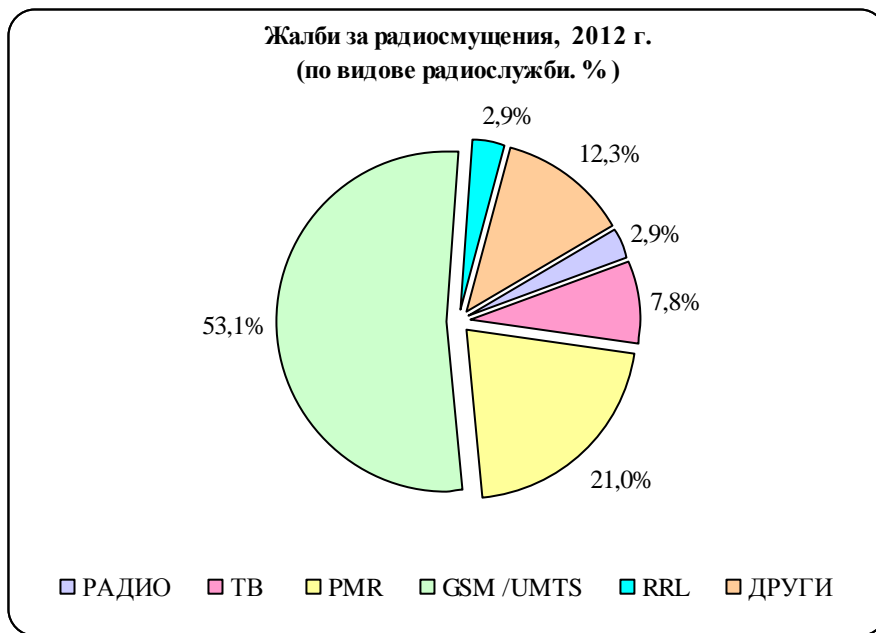
- мониторинг за **оценка на електромагнитната обстановка:**

- мониторинг за оценка на **трансграничните замърсявания** в честотните обхвати за радио- и телевизионно разпръскване – ежегодно в пограничните райони на страната се провеждат измервания за оценка на трансграничните замърсявания: обобщени и анализирани са измервания, обективирани в 353 измерителни протоколи на територията на 94 населени места за създаваната напрегнатост на електромагнитното поле и за определяне на направленията на регистрираните излъчвания от териториите на съседните Турция, Сърбия, Румъния, Македония и Гърция; традиционно специално внимание бе отделено на оценка на електромагнитната обстановка и трансграничните замърсявания през летните месеци по Българското Черноморие; в рамките на създадената двустранна работна група от експерти на КРС и Съвета по информационни технологии и комуникации (ICTA) на Република Турция бяха проведени вторите съвместни измервания на български и турски експерти на територията на няколко населени места по Южното ни Черноморие - набелязани бяха конкретни мерки и бяха обменени резултати от проведените измервания;

- мониторинг за оценка на **електромагнитната съвместимост** на УКВ-ЧМ радиопредавателните станции в обхвата 87.5÷108.0 MHz и радионавигационното и комуникационно оборудване на въздухоплавателните служби, използващо честотен обхват 109÷137 MHz – за гарантиране на електромагнитната съвместимост и безпроблемна работа на комуникационно оборудване на въздухоплавателните служби са реализирани 16 измервания на радиопредавателни обекти в районите на 14 населени места: Пазарджик, Плевен, Българградчик, Кърджали, София, Панагюрище, Благоевград, Правец, Силистра, Гоце Делчев, Стара Загора, Свиленград, Смолян и Русе, съгласно *Методиката за измерване на интермодуляционни продукти от тип „А1”, получавани при работа на близко разположени УКВ-ЧМ радиопредавателни станции* (съгласно т. 2.5. от приложение 1 към *Техническите изисквания за работа на електронните съобщителни мрежи от радиослужба Радиоразпръскване и съоръженията, свързани с тях*);

- мониторинг и контрол върху качеството на предоставяните услуги за **защита на обществен интерес и интересите на потребителите:**

- мониторинг във връзка с постъпили **жалби и сигнали** на законни ползватели на спектъра, граждани, организации и ведомства – през 2012 г. са изследвани 243 случая на радиосмущения; отново преобладаващи и през тази година са жалбите за смущения в обхватите на подвижните мрежи от вида PMR и мобилните мрежи по стандарт GSM/UMTS (фиг. 62);

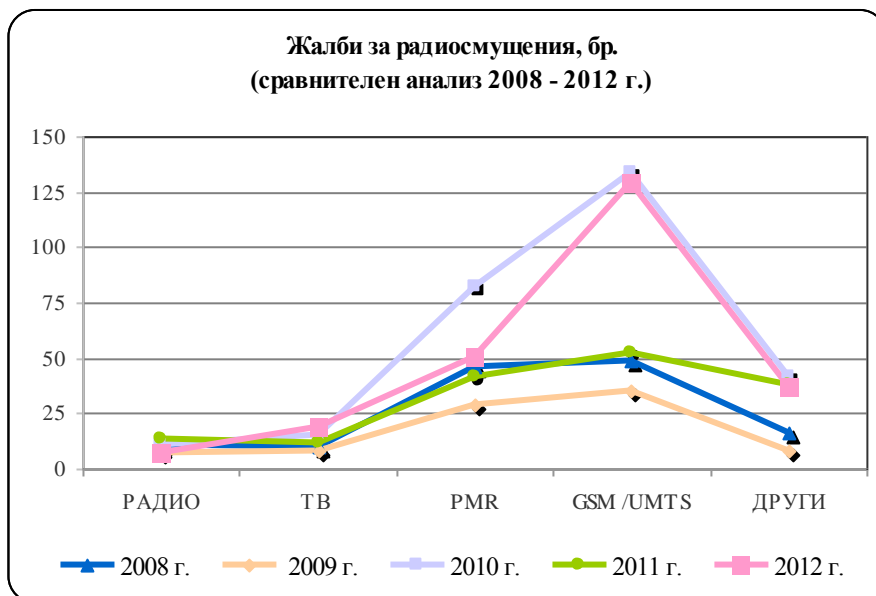

Източник: КРС

Фиг. 62

За бързо локализиране и отстраняване на източниците на радиосмущения своевременно са предприемани необходимите мерки; все още неразрешен проблем остават смущаващите въздействия на радиосъоръжения на Министерство на отбраната върху мобилните мрежи от вида PMR в обхват 160 MHz; относително висок дял имат радиосмущенията, дължащи се на електромагнитна несъвместимост и взаимни смущения в резултат на съвместно използване на различни технологии в диапазоните, предназначени за работа на мобилните радиомрежи.

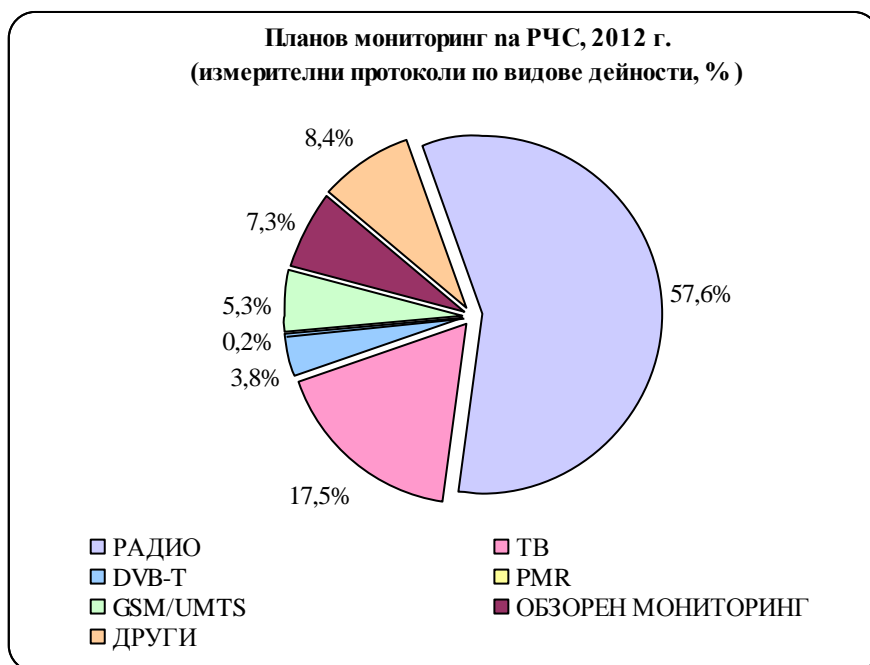
На фиг. 63 е представен сравнителен анализ на разрешените случаи на радиосмущения за периода 2008 - 2012 г.

Източник: КРС

Фиг. 63

- мониторинг за проверка на **покритието и качеството на предлаганите услуги от мобилните мрежи по стандарт GSM** – извършени са измервания по 52 маршрута от основната републиканска пътна мрежа и в 63 населени места на територията на цялата страна за проверка на покритието и качеството на предоставяните от трите мобилни предприятия услуги по стандарт GSM,; резултатите от проведените измервания са обобщени в 345 измерителни протокола.
- Резултатите от реализирания през 2012 г. мониторинг и контрол на РЧС са обобщени в над **6750 измерителни протокола** и са представени на фиг. 64 по видове дейности.

Източник: КРС

Фиг. 64

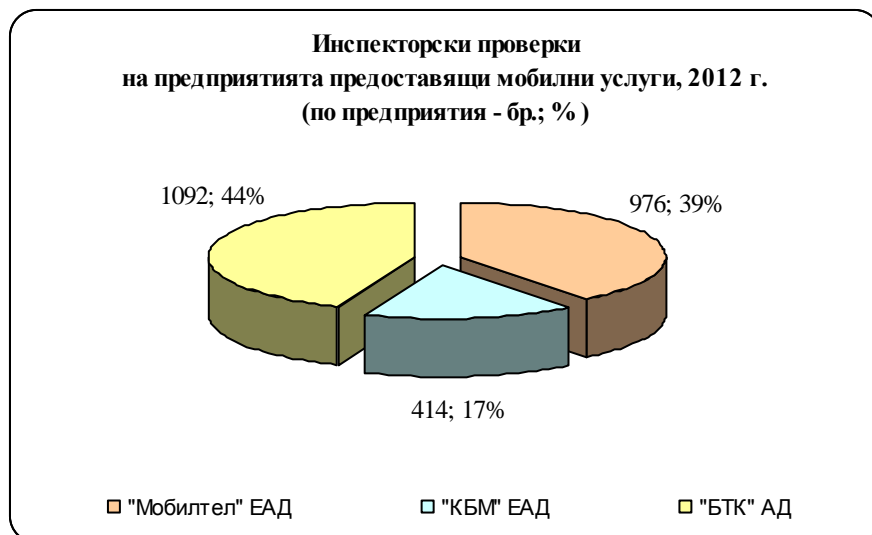
9.2. Инспекционна дейност

Във връзка с изпълнение на функциите на КРС, свързани с контрола при осъществяването на електронни съобщения по реда на ЗЕС и по спазване на изискванията на ЗЕДЕП, през 2012 г. са извършени следните основни дейности:

9.2.1. Контрол при осъществяване на електронни съобщения по реда на ЗЕС:

През годината бяха извършени 3123 инспекторски проверки, свързани с: преносимост на географски, негеографски и мобилни номера, непредоставяне на детализирани сметки на крайни абонати; изпращане на нежелани съобщения за целите на директния маркетинг и реклама без предварително съгласие на потребителите; неправилно таксуване на разговори при международен роуминг; радиосмущения; проблеми и/или липса на качествено покритие от мобилните мрежи; претенции за начислени високи сметки, проблеми с качеството на предоставяната услуга, сигурност на мрежите, конфиденциалност на съобщенията и защита на личните данни на потребителите, изпълнения на решения на КРС и др.

Резултатите от извършените проверки показват, че около 79% от инспекторските проверки са направени на предприятията, предоставящи мобилни услуги, във връзка с подадени в КРС жалби от крайни потребители, касаещи предлаганите услуги от трите предприятия: „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИ-КАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД – 1092 проверки, „МОБИЛТЕЛ” ЕАД – 976 проверки и „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД – 414 проверки.

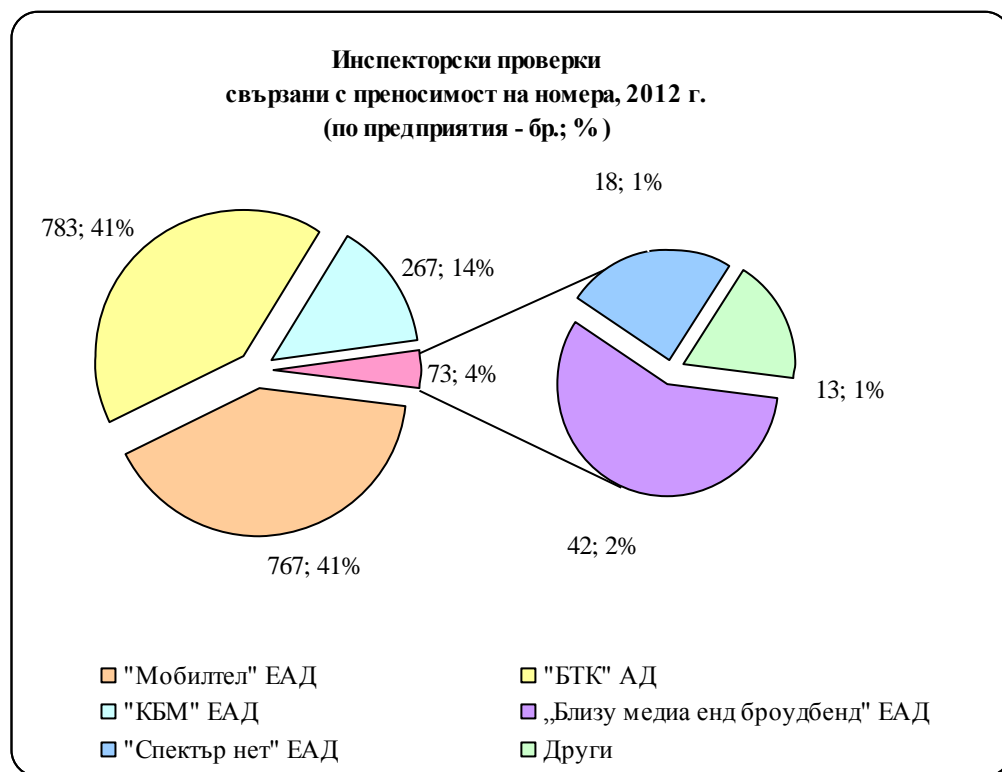
Източник: КРС

Фиг. 65

През периода по-важните групи проверки във връзка спазване на изискванията на ЗЕС са, както следва:

- Проверки, свързани с разрешаване на проблеми при **осъществяване на преносимостта** на „едно” гише на номера при промяна на доставчика на телефонна услуга – и през 2012 г. значителен брой от извършваните инспекторски проверки бяха свързани с продължаващите проблеми при осъществяване на преносимост на номера и получения значителен брой жалби от крайни потребители в Комисията; бяха извършени 1935 инспекторски проверки относно спазване на Функционалните спецификации за

преносимост на географски, негеографски и мобилни номера, като 1420 проверки са във връзка с проблеми при осъществяване на преносимост на мобилни номера, а 515 бяха свързани с разрешаване на проблеми при осъществяване на преносимост на географски и негеографски номера. Разпределението на извършените инспекторски проверки по предприятия е, както следва:

Източник: КРС

Фиг. 66

Във връзка с извършените инспекторски проверки за констатираните нарушения на Функционалните спецификации за осъществяване на преносимост на национално значими номера при промяна на доставчика на обществена мобилна телефонна услуга, на трите мобилни оператори са съставени общо 344 Акта за установяване на административни нарушения (АУАН), както следва - на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД – 229 АУАН, на „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД – 65 АУАН и на „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД – 50 АУАН. За констатираните нарушения на Функционалните спецификации за преносимост на географски номера при промяна на доставчика на фиксирана телефонна услуга и/или при промяна на адреса в рамките на един географски национален код за направление са съставени общо 120 АУАН, както следва: на „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД – 115 АУАН, на „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД – 2 АУАН, на „БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД” ЕАД – 2 АУАН и на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД – 1 АУАН.

- проверки относно **предоставяне на универсалната услуга** - през годината са извършени 84 проверки за спазването на изискванията за предоставяне на универсалната услуга, които се отнасят до качеството на обслужване; за констатираните нарушения във връзка с предоставяне на универсалната услуга са съставени 22 АУАН на „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД;
- проверки, свързани със **защитата на крайните потребители** и спазване на направените промени в ЗЕС (глава 14) по отношение на сключвани договори с

предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги: преобразуване на срочните договори в безсрочни, прекратяване на безсрочни договори с едномесечно предизвестие, общи условия на договора, условия и срокове за заплащане на предлаганите услуги, предоставяне на детайлизирани сметки и др. - извършени бяха 179 проверки относно прекратяване на договори на крайни потребители и начислени неустойки: на „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД – 66 инспекторски проверки, на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД – 55 инспекторски проверки, на „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД – 43 инспекторски проверки, на други предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги - 12 инспекторски проверки;

- проверки на електронни съобщителни мрежи за **наземно аналогово и цифрово радио- и телевизионно разпръскване** за съответствие на предавателните станции с одобрените от КРС технически параметри, както и спазване условията на издадените разрешения, на *Техническите изисквания за работа на електронните съобщителни мрежи от радиослужба Радиоразпръскване и съоръженията, свързани с тях* - през 2012 г. са осъществени 242 инспекторски проверки, като се констатира запазване на положителната тенденция от последните няколко години за спазване на изискванията, заложи в ЗЕС, подзаконовите актове и условията на издадените разрешения от страна на предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги за радио- и телевизионно разпръскване; продължи и превантивният контрол с прилагането на чл. 313, ал. 1, т. 9 от ЗЕС; при привеждането на основните параметри девиация, офсет и създавана напрегнатост на електромагнитното поле на предавателните станции за радио- и телевизионно разпръскване в норми не са констатирани съществени нарушения; за констатирани нарушения при извършените проверки на този вид мрежи са съставени 9 АУАН;

- проверки на електронни съобщителни мрежи от **подвижна радиослужба PMR** - във връзка с ефективното използване на предоставения ограничен ресурс – радиочестотен спектър са извършени 110 проверки на предприятия, осъществяващи електронни съобщения за собствени нужди чрез електронна съобщителна мрежа от подвижна радиослужба от вида PMR; за констатирани нарушения са съставени 8 АУАН;

- проверки на **кабелни електронни съобщителни мрежи** за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми, за пренос на данни без използване на ограничен ресурс – осъществени са 87 инспекторски проверки и са съставени 18 АУАН, предимно във връзка с неизпълнени задължения на предприятията относно предоставяне на КРС на отчет за дейността си през 2011 г.

9.2.2. Контрол по спазване на изискванията на ЗЕДЕП:

През 2012 г. е извършена проверка на „СПЕКТЪР” АД за спазване изискванията на ЗЕДЕП; не бяха констатирани съществени пропуски в дейността по отношение спазването на изискванията на ЗЕДЕП.

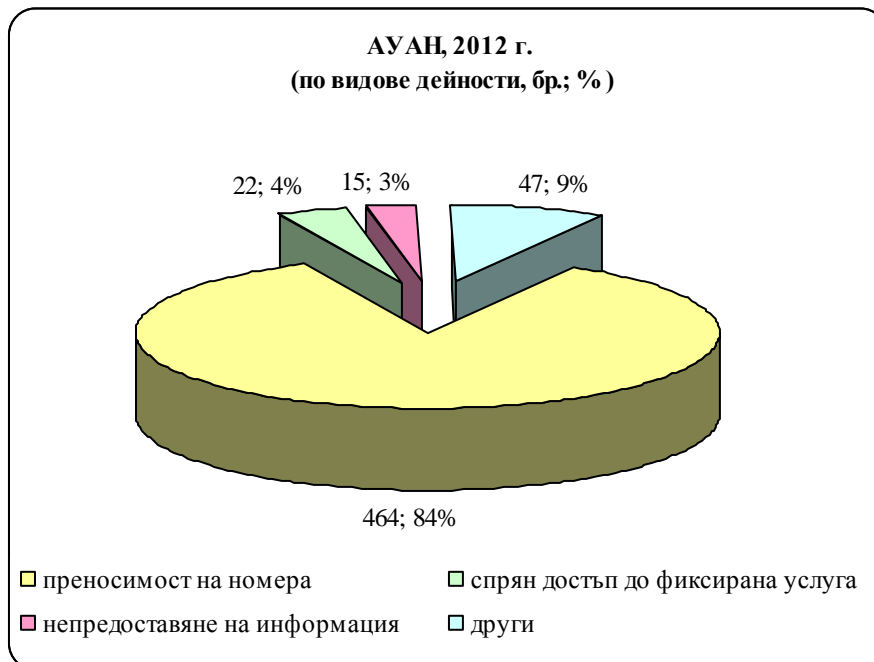
Обобщени данни за извършената контролна дейност и ангажираната административно-наказателна отговорност при констатирани нарушения на ЗЕС и подзаконовите нормативни актове са представени на фиг. 67 и 68.

Източник: КРС

Фиг.67

В резултат от извършените инспекторски проверки за констатираните административни нарушения на ЗЕС са съставени и връчени **548 акта за установяване на административни нарушения.**

Източник: КРС

Фиг. 68

9.3. Развитие и техническа поддръжка на Националната система за мониторинг на радиочестотния спектър

Основни акценти по отношение на техническото и технологичното осигуряване на дейностите по контрол и мониторинг на електронните съобщителни мрежи през 2012 г. бяха:

- развитие на Националната система за мониторинг на радиочестотния спектър за граждански нужди (НСМ);
- техническо осигуряване и внедряване на измервателна апаратура за мониторинг и контрол на РЧС;
- проучване на технологично хардуерно и софтуерно оборудване за контрол и мониторинг на нови мрежи и технологии;
- техническа поддръжка на специализираното технологично оборудване: стационарни, мобилни и транспортируеми станции за мониторинг, преносима измервателна апаратура и комуникационни мрежи на НСМ (конфигуриране, настройки и администриране).

Развитието на НСМ продължи според приетия регионален принцип с цел създаване на единна система за мониторинг и покритие на територията на цялата страна.

Продължи изграждането на нови необслужваеми дистанционно-управляеми стационарни станции за мониторинг (ДУС) за осигуряване на ефективен контрол на РЧС на територията на цялата страна.

През годината бяха извършени основни строително-монтажни дейности по изграждане на ДУС „Плевен” до с. Тодорово, обл. Плевен, както и дейности по узаконяване и въвеждане в експлоатация на обекта (фиг. 69).

ДУС „Плевен”

Фиг. 69

С въвеждането в експлоатация на новоизгражданата станция ще се разширят възможностите на КРС за ефективен контрол на радиочестотния спектър в обхват от 20 до 3000 MHz в централната част на Северна България.

Във връзка с изпълнение на задълженията по Плана за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване в Република България, през 2012 г. беше проведена процедура по Закона за обществените поръчки и е реализирана доставка на нови преносими измервателни системи за мониторинг и контрол на предавателните мрежи

за наземно цифрово телевизионно разпръскване по системата DVB-T. КРС разполага с необходимата измервателна апаратура за извършване на измервания за оценка на покритието на цифровите DVB-T мрежи и качеството на излъчваните от тях цифрови телевизионни сигнали в съответствие с изискванията на Международния съюз по далекосъобщения (ITU) и на Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI) и др.

За осъществяване на контролните си функции в края на годината Комисията разполага със следните измервателни системи:

- 15 стационарни станции за мониторинг на РЧС (4 обслужваеми и 11 необслужваеми дистанционно-управляеми) в обхват от 20 до 3000 MHz;
- 8 мобилни станции за мониторинг на РЧС;
- специализирана мобилна станция за GSM 900/1800 и DVB-T;
- преносима система за измерване покритието и качеството на услугата на GSM/UMTS мрежи;
- 5 преносими измервателни системи за DVB-T мрежи;
- 7 транспортируеми измервателни системи в обхват от 1,0 до 26,5 GHz; портативно оборудване в обхват от 9 kHz до 3 G.

10. Административно-наказателна дейност на КРС

През 2012 г. са издадени 472 наказателни постановления (НП) и 4 резолюции за прекратяване на административно-наказателно производство.

Относно събирането на наложените с издадените наказателни постановления глоби и имуществените санкции следва да се посочи, че спрямо предприятията, които не са заплатили доброволно дължимите суми, Комисията е предприела действия по принудително събиране на съответните задължение по реда на Закона за административните нарушения и наказания и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Към настоящия момент 32 от издадените наказателни постановления са влезли в сила, като преписките, по които не е извършено доброволно плащане от нарушителя, са изпратени по компетентност на Националната агенция за приходите. По-голямата част от останалите НП все още се обжалват пред съответния съд (районен или административен).

11. Анализ на постъпилите в КРС жалби на потребители на електронни съобщителни услуги:

През 2012 г. в Комисията са постъпили 5 032 жалби на потребители, съдържащи оплаквания срещу различни предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги. Причините, довели до сезирането на КРС, са както следва:

- кабелни повреди – 28 жалби;
- качество на телефонната услуга/факс – 53 жалби;
- кабелни електронни съобщителни мрежи, изградени в нарушение на ЗЕС – 24 жалби;
- покритие на мобилни мрежи – 128 жалби;
- качество на услугата „достъп до интернет” – 142 жалби;
- нелоялни търговски практики – 334 жалби;
- некомпетентно обслужване – 316 жалби;
- непредоставяне на детайлизирани сметки – 33 жалби;
- оспорване на сметки – 1 201 жалби;
- автоматично подновени договори – 424;
- ползване на услуги с добавена стойност – 62 жалби;

- получаване на нежелани търговски съобщения – 65 жалби;
- преносимост на телефонни номера – 809 жалби;
- прекратяване на сключен договор – 142 жалби;
- неправилно функциониращи крайни устройства – 9 жалби;
- договори за продажба от разстояние – 41 жалби;
- проблеми при ползване на услугата „роуминг“ – 33 жалби;
- оплаквания срещу колекторски фирми (кредитни бюра) – 74 жалби;
- спорове относно договорни задължения – 96 жалби;
- несъзнателно ползване на услугата „мобилен интернет“ – 101 жалби;
- други (проблеми от различно естество, вкл. и запитвания от потребители) – 917 жалби.

От гореизложеното става ясно, че през 2012 г. основно потребителите са сезирали КРС по въпроси, свързани с **нелоялни търговски практики, некомпетентно обслужване, неправилно формирани сметки, автоматично подновени договори и преносимост на телефонни номера (мобилен, географски и негеографски).**

Предвид големия брой жалби, касаещи проблеми с преносимостта на номерата, Комисията предприе действия по изменение на функционалните спецификации, приети на основание чл. 134, ал. 3 от ЗЕС. Измененията доведоха до значително намаляване на сроковете за осъществяване на преносимостта, както и до отпадане на голяма част от основанията за отказ от преносимост. Това автоматично доведе до драстично намаляване на жалбите за преносимост до 127 жалби за първото тримесечие на 2013 г.

Жалбите на потребители срещу автоматичното подновяване на срочни договори предизвика съответните законодателни промени с въвеждането на чл. 229а от Закона за електронните съобщения (ЗЕС). Той дава защита срещу автоматичното подновяване на всички договори, имащи като предмет предоставяне на електронни съобщителни услуги.

При анализ на тези жалби може да се отбележи, че около 85% от тях касаят мобилни телефонни услуги. Нарасналият брой на тези оплаквания през 2012 г. се дължи на тълкуването от страна на предприятията на чл. 229а, във връзка с § 212 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за електронните съобщения (ЗЕС). Тълкуването е в насока, че автоматично подновените, преди влизане в сила на ЗИД на ЗЕС, за нов срок договори, са срочни по смисъла на чл. 229а от закона и едва след изтичане на този срок могат да бъдат прекратени от абоната по реда на чл. 229а от ЗЕС. В тази връзка КРС прие протоколно решение № 7 от 01.03.2012 г. и публично обяви своята позиция по този въпрос, а именно:

Автоматично подновените преди влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗЕС (ЗИД на ЗЕС, в сила от 29.12.2011 г.) договори на абонатите, които са подновени за нов срок без изричното им писмено съгласие, регламентирано в чл. 229а от ЗЕС, се считат за безсрочни по силата на закона и могат да бъдат прекратени от абоната с едномесечно предизвестие и без да се дължат неустойки. Сключените към деня на влизане в сила на ЗИД на ЗЕС (в сила от 29.12.2011 г.) срочни договори с първоначален срок на действие (които не са били автоматично подновявани), могат да бъдат продължени за нов срок само при изрично писмено съгласие на абоната относно условията за продължаване. При липса на такова съгласие след изтичане на срока на посочените в предходното изречение договори те се преобразуват в безсрочни и могат да бъдат прекратени от абонатите с едномесечно предизвестие, без да се дължат неустойки за това.

Всяка от така постъпилите в КРС жалби за автоматично подновени договори е разгледана от експертите на Комисията. В над 70% от тези случаи са извършени проверки от инспектори, с оглед защита на потребителския интерес и подпомагане на жалбоподателите при упражняване на правото им за прекратяване на договора, на основание чл. 229а, във връзка с § 212 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗЕС. В останалата част и с оглед естеството на изложените в жалбата обстоятелства

(запитвания за новите промени в закона, липса на надлежно подадено предизвестие за прекратяване на договора и др. подобни), на жалбоподателите са им давани разяснения за измененията на закона в тази насока и как да прекратят индивидуалния договор по реда на чл. 229а от ЗЕС.

В случаите, когато Комисията е била сезирана с проблеми за некачествено обслужване на потребителите, жалбата е била препращана към съответното предприятие с оглед предприемане на необходимите действия.

При изнесени от потребителя твърдения за нелоялни търговски практики или други нарушения на Закона за защита на потребителите (пр. нарушения на правилата, регламентиращи договорите за продажба от разстояние), КРС е сезирала своевременно Комисията за защита на потребителите за предприемане на действия по компетентност.

През 2012 г. се увеличи броят на жалбите, съдържащи оплаквания срещу т. нар. фирми за събиране на вземанията (кредитни бюра). По-конкретно, според потребителите те не са информирани от предприятията, предоставящи телефонни услуги, че задължението им ще бъде събирано чрез посочените фирми. В някои от жалбите се навеждаха и твърдения, че абонатите не получават информация за размера на задължението и на какво основание то се дължи. Отделно от това, някои от абонатите информираха Комисията, че са обезпокоявани настойчиво от лица, представящи се за служители на тези фирми, като в някои случаи им се отправят и заплахи при несвоевременно заплащане от тяхна страна на претендираните суми. Това се потвърждава и от резултатите от проведените приемни на КРС за потребители на телекомуникационни услуги в страната.

Отчитайки спецификата на проблема, Комисията предприе действия с цел осигуряване на високо ниво на прозрачност в отношенията предприятие – потребител – кредитно бюро/колекторска фирма, като даде задължителни указания за включване в общите условия на предприятията на клауза, която да задължава доставчика да уведомява абоната, че ще предприеме действия по извънсъдебно събиране на негови неплатени парични задължения, включително и когато за целта ще се ползват услугите на трети лица. По този начин беше гарантирана възможността на потребителя да бъде информиран своевременно за предприетите от доставчика действия по събиране на вземанията и ще се избегнат негативните ефекти, описани по-горе. В уведомяването следва да се съдържа информация за точния размер на задълженията, основанието за тяхното възникване и данни за третото лице, чиито услуги ще се ползват.

12. Процесуално представителство

През 2012 г. бяха образувани над 400 дела пред районните съдилища по жалби срещу наказателни постановления на председателя на КРС. Такъв е приблизително броят на делата и пред административните съдилища (като касационна инстанция).

Пред Върховния административен съд

През годината юристите на КРС участваха в подготовката и процесуалното представителство в над 110 дела пред Върховния административен съд.

Във връзка с образуваните производства по принудително изпълнение на решенията на Комисията, юристите на КРС участваха в подготовката и процесуалното представителство в над 25 дела пред Административен съд София – град.

През 2012 г. КРС откри 5 процедури за налагане на периодични санкции по реда на Глава седемнадесета от АПК на предприятия, които не изпълняват решения на Комисията с допуснато предварително изпълнение.

13. Международна дейност

Комисията за регулиране на съобщенията продължи активния си диалог с Европейската комисия (ЕК) и все по-тясното си сътрудничество с националните регулаторни органи (НРО) на държавите членки на ЕС за хармонизирано и ефективно прилагане на Европейската регулаторна рамка. През 2012 г. Комисията засили присъствието си и активната си позиция в процеса на вземане на решения от междуправителствените и специализирани организации в областта на съобщенията на международно и европейско равнище. По-нататъшното задълбочаване на отношенията на конструктивно сътрудничество и взаимодействие с регулаторите от съседните страни бе насочено към утвърждаване на водеща роля на КРС в региона.

13.1 Участие в работата на Европейски структури

През 2012 г. Комисията продължи редовното си участие на най-високо ниво в Генералните асамблеи на Групата на независимите регулатори (IRG), в Пленарните заседания на Органа на Европейските регулатори в областта на електронните съобщения (BEREC) и Групата на европейските регулатори на пощенски услуги (ERGP). На експертно равнище КРС участва в работата на Контактните мрежи и в експертните работни групи по въпроси, свързани с тарифите за терминиране в мобилни и фиксирани мрежи, международния роуминг, конвергенцията, регулаторното счетоводство, защитата на крайните потребители и мрежите от следващо поколение. През 2012 г. Комисията се включи и в дейността на BEREC по оценка на пазарните анализи на други НРО, за които ЕК е стартирала втора фаза – по-конкретно, по случаите на Холандия и Франция. Нейни експерти взеха дейно участие и в работните групи към ERGP: РГ „Удовлетвореност на крайните потребители и наблюдение на пазарните резултати” и РГ „Регулаторно счетоводство”.

13.2 Комуникация с Европейската комисия

През годината беше редовно поддържан активен диалог с представители на ЕК, като своевременно бе представяна актуална информация за регулаторните действия на КРС в приоритетни области като пазарните анализи, преносимостта на номерата, ефективното управление на спектъра, прехода към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване и др.

Също така, регулаторът проследи отблизо и взе участие като пълноправен член в дейността на работните комитети към ЕК: Комитета по съобщения (COCOM), Комитета по радиочестотния спектър (RSC), Групата по политика за управление на радиочестотния спектър (RSPG), Комитета по пощенска директива и др.

13.3 Проекти, свързани със своевременното прилагане на Европейската регулаторна рамка

През 2012 г. Комисията приключи съвместното си участие с Главна дирекция „Пощенска система” към Министерство на транспорта и благоустройството на Испания в проект „Подкрепа на хърватската агенция за електронни съобщения и пощи в областта на разделното счетоводство при пощенските услуги” в Р. Хърватия. Целта на проекта бе подобряване на административния и регулаторен капацитет на Агенцията (НАКОМ) в областта на разделното счетоводство с цел подпомагане и поддържане функционирането на либерализиран пазар на пощенски услуги и защита на потребителите на пощенски

услуги чрез адекватни регулаторни мерки в съответствие с пощенския *acquis* (достиженията на правото на ЕС в областта на пощенските услуги).

13.4 Участие в дейността на специализираните международни организации

През 2012 г. КРС задълбочи присъствието и активната си позиция в мащабни форуми, организирани от Международния съюз по далекосъобщения (ITU), Всемирния пощенски съюз (UPU), Европейската конференция по пощи и далекосъобщения (CEPT), Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI) и др.

13.5 Международен съюз по далекосъобщения (ITU)

КРС участва на най-високо ниво в ежегодните световни прояви на ITU - Световния симпозиум на регулаторите (GSR-12) в Коломбо - Шри Ланка, Световното изложение ITU Telecom 2012 в Дубай – ОАЕ, сесията на Съвета в Женева. Тя беше представена и в две особено значими събития в Дубай, ОАЕ, чието провеждане беляза 2012 г.: Световната асамблея по стандартизация в далекосъобщенията (WTSA-12) и Световната конференция по международни далекосъобщения (WCIT-12). WTSA-12 прие ключови решения, които установиха работната рамка за сектора по стандартизация за следващия 4-годишен период. WCIT-12 преразгледа Регламента за международни далекосъобщения от Мелбърн 1988 г.

Представители на Комисията бяха включени в състава на националната делегация за участие в Световната конференция по радиосъобщения (WRC-12), която се проведе в периода 23.01.–17.02.2012 г. Заключителните актове, приети от Конференцията, ще послужат за база на редица стратегически национални документи, като изменения и допълнения в Националния план за разпределение на радиочестотния спектър и Държавната политика за разпределение на радиочестотния спектър, които очертават рамката на развитието на сектора на радиосъобщенията през следващите години.

13.6 Всемирен пощенски съюз (UPU)

В областта на пощенските услуги следва да се отбележи участието на КРС, в рамките на националната делегация, в 25^{-ия} конгрес на UPU, който се проведе в периода 24.09. – 15.10.2012 г. в гр. Доха, Катар. Конгресът, в качеството му на върховен орган, прие решения от стратегическо значение за Съюза и проведе избори за Генерален и Заместник-генерален секретар на Международното бюро, както и за членове на Административния съвет (АС) и Съвета по пощенска експлоатация (СПЕ). След 8-годишна пауза Република България беше избрана отново за член на АС и СПЕ.

13.7 Мрежа на регулаторите от държавите членки на Франкофонската общност (FRATEL)

През октомври КРС участва в 10^{-ата} Годишна среща на FRATEL, която се проведе в гр. Ломе, Того. В качеството ѝ на втори заместник-председател на мрежата за 2012 г., Комисията бе модератор на кръгла маса, посветена на ширококоловия достъп. По повод успешното участие в ръководството на мрежата през последните 3 години, беше дадена висока оценка на приноса на българския регулатор за постигане на целите на FRATEL - не само като член на ръководния Координационен комитет, но и като съосновател и активен член на мрежата от нейното създаване досега.

13.8 Европейска конференция на пощенските и далекосъобщителните организации (CEPT)

Експерти от КРС участваха активно в дейността на работните структури към CEPT: редовните заседания на Комитета по електронни съобщения (ECC) през май 2012 г. в Талин, Естония и през октомври/ноември 2012 г. във Вилнюс, Литва, и на Европейския комитет по пощенско регулиране CERP) в Белград, Сърбия през май и в Лимасол, Кипър през ноември 2012 г.

13.9 Участия на КРС в други значими международни прояви

През годината КРС взе участие и в други важни събития в областта на съобщенията на европейско и международно равнище:

- Министерска програма на Световния мобилен конгрес, 26-29 февруари 2012 г., Барселона, Испания;
- 60-а Генерална асамблея на Европейския институт по стандартизация в далекосъобщенията (ETSI), 13-14 ноември 2012 г., както и в специално свиканото съвещание на НСО, гр. Мандельо, Франция;
- Световен радиосъобщителен семинар на ITU, 4-8 декември 2012 г., Женева, Швейцария;
- Регионален форум на тема „Текущи регулаторни въпроси в областта на телекомуникациите и използването на радиочестотния ресурс за страните от ОНД и Европа”, 11-13 септември 2012 г., Киев, Украйна;
- 10-та международна конференция „Регулаторна дейност в сектора на електронните съобщения”, 30 септември – 3 октомври 2012 г., гр. Будва, Черна гора;
- Семинар относно проведен търг за предоставяне на радиочестотния спектър в Швейцария, 12-14 септември 2012 г., гр. Биен, Швейцария;
- Регионален семинар за страните от ОНД на тема цени и тарифи в телекомуникациите/ИКТ, 23-27 октомври 2012 г., Одеса, Украйна;
- Регионален регулаторен семинар по прехода към наземно цифрово телевизионно разпръскване и цифровия дивидент, 5-7 ноември 2012 г. в Будапеща, Унгария;
- Курсове за дистанционно обучение „Бъдещ интернет” и „Мобилни широколентови системи: LTE/LTE-Advanced, WiMAX и WLAN”, организирани от Международния съюз по далекосъобщения, 29 май–25 юни 2012 г. и 20 ноември–17 декември 2012 г.

13.10 Двустранно и регионално сътрудничество

Освен членството си в световните и европейски организации, Комисията за регулиране на съобщенията развива и тясно сътрудничество на регионално равнище - както на основата на двустранни споразумения със съседните ни страни, така и под формата на участие в по-мощни начинания на регионална основа, напр. инициативите на Далекосъобщителната академия на Югоизточна Европа (SETA) и проекта на ITU-D за изграждане на регионален център за усъвършенстване (Center of Excellence) за страните от Източна Европа и ОНД.

Комисията последователно развива отношенията си със страните от региона, като се стреми към задълбочаване на местното сътрудничество, съгласно общоевропейската политика.

През периода беше подписан Меморандум за разбирателство в областта на електронните съобщения между КРС и хърватската агенция за електронни съобщения и пощи (НАКОМ). Меморандумът ще разшири и задълбочи съществуващото успешно партньорство между двата регулатора.

Традиционно, през 2012 г. бяха реализирани нови съвместни измервания за решаване на проблемите с радиосмущенията с турския регулатор ИСТА.

Комисията участва в редица прояви, организирани от регулаторите на съседни държави, измежду които:

- Конференция и изложение Eurasia Com, март 2012 г., Истанбул, Турция;
- Конференция „Последна миля към либерализирането на пощенския пазар: нови факти, нови действия, нови продукти”, през месец май в Атина, Гърция;
- Втората международна регулаторна конференция, организирана от македонския регулатор, май 2012 г., Охрид, Македония;
- Семинари по регулаторни въпроси, май и ноември, Истанбул, Турция;

Международната дейност на Комисията през годината бе изцяло в съответствие с утвърдените приоритети. Тя е насочена към задълбочаване на ефективното взаимодействие с европейските регулатори, по-нататъшно развитие на сътрудничеството на световно, европейско и регионално равнище и утвърждаване на активната роля на КРС в международните организации в областта на електронните съобщения и пощенските услуги.